

6 kvinnliga konstnärer

Författad av Marit Lundgren

Artemisia Gentileschi

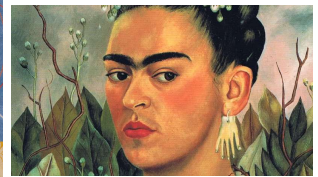
Jenny Nyström

Catharina van Hemessen

Hilma af Klint

Frida Kahlo

Julia Beck

FILMFAKTA

Art.Nr: KU40519
 Speltid: 18 min
 Språk: Svenska
 Ämne: Bild, Historia
 Målgrupp: Rek. Från skolår 4
 Utgivningsår: 2019
 Urspr.land: Sverige
 Redigering: Albin Ohlsson
 Grafik/Artwork: Helen McGougan
 Producent: Marit Lundgren
 Exekutiv producent: Roger Persson,
 B&P Digital Media Distribution

Konst kan ses ur många olika synvinklar och med skiftande intresse för bilden som uttrycksmedel. I den här filmen visar vi hur 6 olika kvinnliga konstnärer levde och verkade, från renässansen till 1900-talet. Kvinnor som ville måla togs inte alltid på allvar och de var under långa tider i renässansen och barocken utestängda från utbildningar med levande modeller, en grundläggande och viktig del i den akademiska undervisningen.

I filmen presenterar vi bland andra renässansens Catharina van Hemessen, och romantikens och realismens Julia Beck. Vi uppmärksammar även en mer folkslig konstnär, svenska Jenny Nyström samt vår största konstnär med ett abstrakt bildspråk, Hilma af Klint. Men vi börjar redan på 1500-talet med Artemisia Gentileschi för att sedan även titta närmare på den berömda Frida Kahlo.

Innan ni ser filmen:

I denna film presenteras kvinnliga konstnärer och deras konstverk. Sedan följer förslag på samtalsfrågor till konstnärerna och förslag på uppgifter och skapande. Kanske att ni vill fördjupa er lite längre i en konstnärs och hennes verk? Låt det ta den tid det tar, om eleverna blir engagerade och samtalet intressant så har ju något bra inträffat.

KONSTNÄREN GENOM HISTORIEN

En konstnär är en person som skapar konst på flera olika sätt. De kan måla, skulptera, teckna, fotografera och filma.

Under antiken hade konstnären samma status som skräddaren och stenhuggaren. Konstnärsyrket som vi känner det idag formades på 1400-talet under renässansen i Florens, Italien. För konstnärerna i 1600-talets Europa var det viktigt att vara en kunnig hantverkare och skicklig entreprenör. Konstnärerna hade också fått en ny kundkrets inom den växande borgarklassen.

Bilden av den manlige bohemiske konstnären som genom fritt skapande gör stor konst växte fram under 1700-talet. Den bilden utgick från att konstnären är en man och gjorde det svårt för de kvinnor som under 1800- och 1900-talet ville arbeta med konst.

Än idag formas konstnärsrollen av den tid vi lever i och av våra värderingar, precis som den har gjort genom historien. Dagens konstnärsroller styrs ofta av det konstnären vill uttrycka och förmedla med sin konst.

Fakta om:

Kvinnliga konstnärer stötte på hårt manligt motstånd i Sverige i slutet på 1800-talet. Konstakademien i Stockholm var den första i världen som tog emot kvinnliga elever 1860. Efter utbildningen reste många till Paris där de kunde utveckla sin konst sida vid sida med män från hela Europa.

Men när de kom hem och skulle börja arbeta som konstnärer började problemen på riktigt.

Deras manliga kolleger bildade egna grupperingar och utställningar tillsammans dit kvinnorna inte var välkomna.

1896 skrev Carl Larsson om Tora Vega Holmströms första målningar: *"Ett och det allra viktigaste har hon emot sig och det är hennes kön. Ty aldrig blir en kvinna någon konstnär att hurra för"* och han fortsatte: *"Till konsthistorien går de ej"*.

En som dock uppskattade kvinnan som konstnär vad förvånande nog August Strindberg. En målning av Julia Beck "Montcourt" (1885) beundrade han mycket.

En konstnär är en person som kan jobba med många olika saker och konstnär är ett yrke som kan omfatta många olika delar och moment. Diskutera vilka vägar man kan gå för att bli en konstnär och vad som krävs.

En fråga att arbeta med är:

Vad är en konstnär för dig?

Övningsbanken

Innan och efter filmen, diskutera:

Filmen tar upp flera konstnärer. Det går utmärkt att arbeta med i Bild, där eleverna kan utgå från olika konststilar eller konstnärer.

ATT PRATA OM EN BILD

Att tolka bilder är något som är ganska bra att träna på, och som kan användas i många sammanhang. Genom att prata om de bilder vi ser kan vi både dela med oss av och ta del av det andra ser. Konsten upplevs alltid personligt, och den vanliga frågan "vad handlar konstverket om?" blir mycket mer intressant om man lägger till "för dig?"

I gruppdiskussioner är det viktigt att alla får göra sina röster hörda, och att det inte finns något rätt eller fel. Upplevelsen av bilden är personlig, och därför är alla sätt att se på den välkomna. Prova att använda er av förslaget nedan för att prata om en bild, antingen på museet eller i klassrummet. Kanske kommer ni på något nytt om bilden, som man inte ser första gången?

BESKRIV DET DU SER!

Börja med att fokusera vad det är du har framför dig. De små detaljerna kan ibland vara mest intressant. Utgå från frågorna i exemplet, och prata gärna fritt kring konstverket. Någon beskriver motivet, några nämner färgerna i bilden/föremålet, andra pratar om tekniker, o.s.v. Det gäller att inte fastna i "hur det verkligen var". Det är roligare att upptäcka att en person upplevde bilden som vit, medan upplevelsen för en annan kanske var att den var grå.

Frågor:

- Vad ser du?
- Vilka färger är med i bilden?
- Föreställer det något?
- Finns det några linjer i bilden?

TOLKA OCH FUNDERA KRING DET DU SER!

När man har beskrivit bilden är det lättare att gå vidare till att tolka den. Tänk på att allt vi ser är val som konstnären har gjort. Att tolka handlar mycket om den personliga upplevelsen, men eftersom konstnären inte är med kan vi bara gissa kring vad hon/han har tänkt. Kom ihåg att det inte finns några rätt eller fel.

Frågor:

- Varför ser bilden ut som den gör?
- Vad känner du när du ser på bilden?
- Varför känner du så? Har det med färgerna, formen eller med motivet att göra?
- Hur skulle bilden kännas om man till exempel bytte ut alla färger?

Det går utmärkt att använda dessa frågor som grund för att fördjupa sig ytterligare och eleverna kan därför använda dem till att välja olika frågor och argumentera för dem.

Välj en konstnär eller konstinriktning för att göra ett grupparbete om eller skriv en uppsats och redovisa sedan för klassen.

LÄROPLANSMÅL LGR11 och LGY11

SYFTE I ÄMNET BILD:

Undervisningen i ämnet bild ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om hur bilder skapas och kan tolkas. Genom undervisningen ska eleverna få erfarenheter av visuell kultur från film, foto, design, konst, arkitektur och miljöer ingår.

Genom undervisningen i ämnet bild ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att analysera historiska och samtida bilders uttryck, innehåll och funktioner.

Bildanalys

Informativa bilder, till exempel läroboksbilder och hur de är utformade och fungerar.

Historiska och samtida bilder och vad bilderna berättar, till exempel dokumentära bilder från hemorten och konstbilder.

CENTRALT INNEHÅLL:

Bild åk 4-6:

Konst-, dokumentärbilder och arkitektoniska verk från olika tider och kulturer, hur de är utformade och vilka budskap de förmedlar.

CENTRALT INNEHÅLL

Bildanalys Åk 7-9

Samtida konst- och dokumentärbilder samt konstverk och arkitektoniska verk från olika tider och kulturer i Sverige, Europa och övriga världen. Hur bilderna och verken är utformade och vilka budskap de förmedlar.

Mer om:

[11 kvinnor som har präglat konsthistorien](#)

[Frida Kahlo](#)

[Catharina van Hemessen](#)

[Julia Beck](#)

[Jenny Nyström](#)

[Hilma af Klint](#)

[Artemisia Gentileschi](#)